
Klinik araştırmalarda istatistik Yöntemler

Prof. Dr. Aytaç AKÇAY
ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ
BİYOİSTATİSTİK ANABİLİM DALI

KLİNİKTE NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

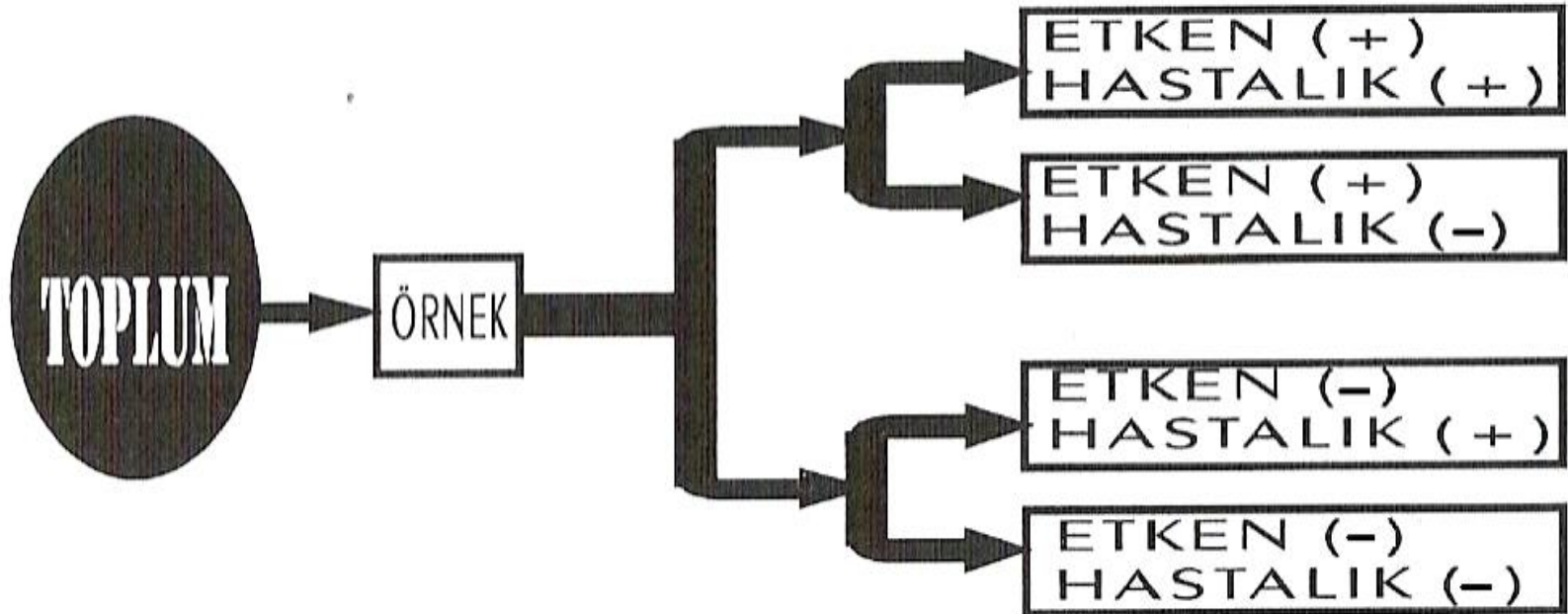
- ❑ Klinik araştırmaların ana amaçlarından biri herhangi bir durum ya da etkenle karşılaşmanın bir hastalık veya sonucu nasıl etkilediğinin araştırılmasıdır.
- ❑ Klinikte etken-sonuç ilişkisi analitik araştırmalarda (Kesitsel, Vaka-kontrol, Kohort) incelenir.
- ❑ Araştırmanın tipine göre ilişkinin araştırılmasında kullanılan ölçüt farklılık gösterir.
- ❑ Etken ile sonuç ilişkisi,

Vaka-kontrol tipi çalışmalarda "odds oranı (OR) "

Kohort tipi araştırmalarda "relatif risk (RR) " ve bu değerlere ait güven aralıklarının hesaplanması ile araştırılır .

1. Kesitsel Tipte Araştırmalar (Cros-sectional, Prevalans Araştırması)

- ❑ Toplumdan seçilen bir örnek grupta kesitsel bir tarama yapılarak, aynı anda bağımsız değişkenle karşılaşma durumu ve hastalık durumu incelenir

Kesitsel Araştırmalarda Hastalık ile Etken Arasındaki İlişki

HASTALIK				
X ETKENİ		(H+)	(H-)	Toplam
	(X+)	$(H+)/ (X+) = a$	$(H-) / (X+) = b$	$R1 = a + b$
	(X-)	$(H+) / (X-) = c$	$(H-) / (X-) = d$	$R2 = c + d$
	Toplam	$C1 = a + c$	$C2 = b + d$	$N = a + b + c + d$

➤ **Etken Olan (X+) Grupta Hastalık Prevalansı**

$$P_{(X+)} = \frac{(H+)/ (X+)}{\left((H+)/ (X+) + ((H-)/ (X+)) \right)} = \frac{a}{a+b}$$

➤ **Etken Olmayan (X-) Grupta Hastalık Prevalansı**

$$P_{(X-)} = \frac{(H+)/ (X-)}{\left((H+)/ (X-) + ((H-)/ (X-)) \right)} = \frac{c}{c+d}$$

Kesitsel araştırmalarının;

Avantajları

- ❑ Kısa sürede yapılan, kolay ve ucuz araştırmalardır.
- ❑ Deneklerin araştırmaya katılma oranı yüksektir ve araştırmayı terketme sorunu yoktur.
- ❑ Araştırma sonuçları evrene genellenebilir

Sakıncaları

- ❑ Etken- sonuç ilişkisini yeterince göstermezler
-